

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
Кафедра корейської і японської філології**

Курсова робота
з японської філології
на тему:

ЕКЗОТИЗМИ В СУЧАСНІЙ ЯПОНСЬКІЙ МОВІ

Студента групи Яп07-21
факультету східної і слов'янської
філології
денної форми навчання
Освітньої програми:
Японська мова і література та переклад,
західноєвропейська мова
Спеціальності 035 Філологія
Спеціалізації 035.069 Східні мови та
літератури (переклад включно),
перша – японська
Хмелюка Назарія Олександровича

Науковий керівник:
Кандидат педагогічних наук, доцент
Наумова Юлія Станіславівна

Національна шкала _____
Кількість балів _____
Оцінка ЄКТС _____

Київ - 2023

Зміст

Вступ.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЕКЗОТИЗМІВ В ЯПОНСЬКІЙ МОВІ.....	5
1.1 Історія виникнення запозичень та їх значення.....	5
1.2 Функції та використання запозичених слів.....	9
1.3 Проблеми які породжують запозичення.....	12
Висновки до Розділу 1.....	14
Розділ 2. Запозичення для вивчення та використання японської мови.....	17
2.1 Зміни через які проходять запозичені слова.....	17
2.2 Використання когнатів для вивчення японської мови.....	22
2.3 Роль мовної свідомості у вивченні японської мови.....	25
Висновки до Розділу 2.....	32
Висновки.....	33
Анотація.....	35
Список використаної літератури.....	36

Вступ

Жодна мова світу не обходиться без запозичень, більше того, у деяких мовах запозичення складають її більшу частину. Деякі запозичення стають настільки адаптованими до іншої мови, що втрачають своє іншомовне забарвлення та фонетику.

Відкривши словники або літературу одної мови в різний період часу, ми можемо побачити як змінюється ця мова з плином часу.

Слова, які раніше вживали часто, але перестали вживати у сучасній мові стають архаїзмами і з'являється нова лексика через виникнення нових понять і реалій. Жодна мова світу не може обійтись без запозичень, більше того, деякі запозичення настільки довго і гармонійно використовуються в мові, що інколи важко сказати чи це екзотизм чи ні.

Зараз, у час коли робляться найбільші технічні відкриття і людство на піці свого розвитку, запозичена лексика стає все більшою нормою у різних мов світу. Раніше, більше всього екзотичних слів можна було почути тільки в неформальній мові і мали дуже маленький вплив на різні сфери життя, в той час як зараз "гайрайго", запозичене слово, має своє велике значення у всіх сферах життя.

Гайрайго також дає можливість носіям мови-оригіналу почати вчити японську набагато легше, ніж це було б без них.

Попри усі плюси запозичень вони також викликають труднощі у розумінні, правильному використанні та перекладі.

Актуальність теми даного дослідження полягає у необхідності аналізу історії походження різних екзотизмів в японській мові та їхнє використання у вивченні японської мови. Актуальність визначається в тому, що зрозуміти, як використовувати екзотизми в японській мові та їхні особливості.

Об'єктом дослідження є екзотизми в сучасній японській мові.

Предметом дослідження є запозичені слова як інструмент для вивчення та використання японської мови.

Мета нашої курсової роботи полягає у визначенні ролі екзотизмів в японській мові та аналіз їх використання під час вивчення японської мови, та визначення коефіцієнту користі гайрайго для не носіїв англійської мови. Щоб досягти цю мету потрібно виконати такі **завдання** :

1. Зробити аналіз історії запозичень та їхнього розвитку;
2. Проаналізувати їхні функції;
3. Проаналізувати які проблеми та зручності вони створюють;
4. Проаналізувати гайрайго як інструмент для вивчення та використання японської мови;

Методи дослідження:

1. Описовий метод. Використовуємо його для того, щоб описати структурні та семантичні особливості мови.
2. Порівняльний метод, який ми використали для порівняння двох мов: японської та англійської.
3. Експериментальний метод, який ми використали для аналізу корисності та ефективності гайрайго у якості інструменту для вивчення японської мови.
4. Узагальнення проаналізованого матеріалу.

Матеріалом дослідження слугують гайрайго та канго у якості екзотизмів в японській мові. Також у дослідженні можуть бути використані матеріали попередніх досліджень.

Наукова новизна полягає у розкритті проблем і зручностей, які приносять у мову запозичені слова і їх використання як інструмент для вивчення японської мови.

Практичне значення даного дослідження є невеликий внесок в курс перекладознавства. Дані з цього дослідження можуть бути корисними для перекладачів як і письмових, так і усних та для людей, які тільки почали вивчати японську мову.

Розділ 1. Теоретичні засади дослідження екзотизмів в японській мові

1.1 Історія виникнення запозичень та їх значення

Екзотизми – це слова, які прийшли у мову з інших мов (мов-оригіналу). Запозичення слів відбувається в наслідок обміну інформації між представниками двох або більше мов. Хоча спілкування відбувається між двома і більше представниками іншої мови одночасно, але часто існує суттєва різниця у тому скільки корисного матеріалу отримав кожний учасник розмови. Наприклад, японці запозичили багато слів від китайців через торгівлю та інші зв'язки, у той час як самі китайці майже нічого не запозичили. (Garland, 1981)

Незважаючи на те, що японці отримали систему письма від китайців, якої у японців не було до цього, це також зіграло не у кращу сторону для японської культури. Мова-оригінал, у такому випадку, стає панівною і авторитетною як і на культурному, так і на політичному рівнях, що приводить до того, що ідеї країни-представника цієї мови стає бажанами і автоматично позитивними для країни, яка запозичила із цієї мови. Але цього неможливо уникнути, адже культурний та економічний розвиток завжди веде до збагачення мови і культури будь-якої країни. (Garland, 1981)

Японську мову прийнято поділяти на два великих класи: запозичення з китайської мови та запозичення із західних мов. Запозичення відмінні від тих, що походять від китайської мови, називаються "гайрайго", в перекладі

"іноземні слова", "слова, що прийшли ззовні"; сюди входять слова з європейських мов, корейської і південно-східних азіатських мов (Champ, 2014, p. 118).

Говорячи про запозичення в японській мові то лексика сучасної японської мови переважно складається з англійської мови (гайрайго) та китайської (канго). Сучасна японська мова складається на 33% із споконвічно японських слів, на 49% із запозичених слів у Китаю та на 18% із запозичень з інших іноземних мов, що порівнюючи з Україною (10%), є достатньо великим відсотком. Немає такої сфери життя, до якої не доторкнулись запозичені слова. Такі слова використовуються у таких рутинних речах як : інтернет, назви фільмів, назви продуктів харчування тощо. (Champ, 2014)

Пропри те, що запозичення слів може здаватись бідністю і неповноцінністю мови, яка їх запозичила, це зовсім не так. Навпроти, це свідчить про те, що мова і її суспільство розвиваються і адаптуються до нових реалій адже мова це як живий організм, який щосекунди розвивається і цей розвиток неможливо зупинити. Тому зараз усі ці запозичені слова використовуються в усіх сферах та будуть використовуватись в усіх сферах, які з'являться у майбутньому. Проте важливо розуміти те, що цими словами сильно зловживають і використовують там, де це непотрібно. (Оксенчук, 2012).

У цьому і полягає велика різниця між явищем "гайрайго" в Японії та запозиченнями у інших мовах світу. Попри високий відсоток запозичень у японській мові, їх переважно використовують у розмовній мові та у сферах маркетингу або IT сфері. У таких сферах як: політика, релігія, юридичній сфері тощо відсоток використання гайрайго зовсім незначний. (Rebuck, 2002) Що йде у значний контраст із запозиченнями в українській мові, де запозичені слова використовують в усіх сферах.

Більшість слів запозичених японською мовою зазнають радикальних змін: фонологічні, семантичні та граматичні. Як ми знаємо японці запозичають тільки ті елементи чужих культур, які вони вважають потрібними. Так було підчас китаїзації японської культури, так і відбувається зараз, коли світом панують високі технології, що приводить до американізації. Ми знаємо, що японці найкращі не в створенні чогось нового, а адаптації чогось з іншої культури: технології, слова, освіта будь що, та поліруванні адаптованого до ідеалу. Саме через це ми можемо спостерігати японсько-англійські слова і японсько-англійську мову. (tsunagu Japan, 2022). Наприклад: サラリーマン sarariiiman людина, яка працює на ставці, ベビーカー bebiikaa коляска для дитини. (tsunagu Japan, 2022). Існують спеціальні терміни для позначення запозичених слів, які втратили своє оригінальне значення в японській мові або такого значення взагалі не існувало в мові-оригінал. До таких термінів відносяться: Japanized English – японізована англійська, Japlish (Japanese english), Wasei-Eigo тощо. Але у своїй більшості запозичені слова зберегли своє оригінальне значення. (tsunagu Japan, 2022)

Перед цим реченням додати: Для більшого розуміння особливостей процесу лексичних запозичень з європейських мов, надамо стислий історичний огляд відповідного періоду. Запозичення слів з європейських мов почалося значно пізніше ніж з китайської, а саме в 1543 році, коли перші португальські торговці потрапили до Японії. Вони принесли нововведення у Японію в плані лінгвістики – лінгвістичну систему, яка було дуже відмінна від японської, нову систему письма – латинський алфавіт. Також вони зробили великий внесок у культуру в цілому. Португальці принесли в Японію західний стиль живопису, новий стиль одягу, тютюн і багато чого іншого. Одні із тих слів, що японці прийняли є: рао – хліб на

португальській мові, який записали катаканою як パン pan, і cartao – カルタ karuta карта. (Bjarke, 2010, p. 152)

У 1633 році Японія запровадила політику самоізоляції – “сакоку” (鎖国), і закрила свої кордони від усіх країн світу окрім Голландії та Китаю. Це було зумовлено тим, що торговці з європейських країн хотіли не просто торгувати з Японією, а розповсюджувати свій вплив і релігію (християнство), а Голландія і деякі Китайські торговці хотіли просто вести торгівлю з Японією. Інші країни сходу також підтримували активну торгівлю з Японією. (Maher, 2022).

Сходознавці пропонують поділяти екзотизми європейського походження в японській мові на три класи.

Перший клас мав невелику кількість слів і був утворений у період перших контактів з європейцями у XVI-XVIII ст. Ці запозичення ґрунтуються на конкретних матеріальних предметах культури, які європейці принесли в Японію. Наприклад:

パン pan хліб (з португальської),

たばこ tabaco тютюн (з португальської);

ビール biiru пиво (з голландської),

コーヒー koohii кава (з голландської). (Комарницька & Комісаров, 2012, с. 127).

Поява другого класу запозичень “гайрайго” пов’язаний з тим, що у 1868 році, після революції Мейджі, Японія стала відкритою для інших країн тим самим у японську мову потрапляє величезна кількість запозичень. Особливістю цього періоду є те, запозичення приходять не тільки з Голландії та Португалії, а й з інших країн наприклад: Німеччина, Англія, Франція тощо. (Комарницька & Комісаров, 2012, с. 127). Наприклад

Третій клас є найбільшим адже це клас запозичень які прийшли у японську мову після Другої світової війни. Цей клас досі поповнюється. (Комарницька & Комісаров, 2012, с. 127).

1.2 Функції та використання запозичених слів

Мова має багато функцій, зокрема: номінативна, пізнавальна, комунікативна та накопичувальна. Є й другорядні функції мови (наприклад, естетична функція мови) (Гороть & Коляда, 2015, с. 121).

У деяких сферах запозичені слова можуть повністю витіснити власне японські слова. Це стається через те, що певне запозичене слово краще описує явисьє ніж власне японське слово, що приводить до того, що власне японське слово може навіть змінити своє оригінальне значення.

Слід пам'ятати, що не всі слова можна віднести лише до однієї функції адже вони можуть нести в собі декілька функцій одночасно

В основному, запозичення в японській мові це конкретна лексика, яка використовується для найменування явищ або предметів, які прийшли у Японію із заходу. Також часто можна побачити запозичення таких слів, які використовують у дуже специфічних ситуаціях. Наприклад у спорті: ゴールキーパー *goorukii paraa* воротар, ボール *boogu* м'яч, フィールド *fiiirudo* поле. (スポーツエブ)

Говорячи про функції запозичень в японській мові то вони схожі на ті, що в українській. Але через довгу самоізоляцію і повільний розвиток науки в Японії, коли Японії нарешті відкрила свої кордони для інших країн, виявилось, що у японській мові було дуже багато лексичних прогалин адже величезна кількість слів позначала певні предмети і поняття, які не існували у феодальній Японії. Також проблемою було те, що всі ці слова не могли

бути перекладені японською мовою. Навіть при першому знайомстві з західною культурою японська мова запозичила велику кількість слів, наприклад: テレビ terebi телевізор、ペン pen олівець、ライス raisu рис. Усе вище перераховане нами, відноситься до номінативної функції. (Takashi, 1990, p. 328)

Також у запозичені слова в японській мові слугують як розділенням між японським та іноземним. Наприклад, ライス використовуються для позначення рису і ご飯 використовується для позначення рису, але різниця між ними полягає у тому, що рис катаканою означає рис за європейською рецептурою у той час як ご飯 gohan означає традиційний японський рис. Тому запозичені слова також використовуються для розділення західних предметів та понять і японських. (Scherling, 2012, p. 162)

У таблиці наведеній нижче можна побачити як використовують гайрайго для підкреслення західності слова.

Таблиця 1.2.1

Власне японські	Гайрайго	Переклад
茶 (cha)	ティー (tii)	tea
切手 (kitte)	スタンプ (sutampu)	stamp
紙 (kami)	ペーパー (peepaa)	paper
車 (kuruma)	カー (kaa)	car
鉛筆 (enpitsu)	ペンシル (penshiru)	pencil
絵画 (kaiga)	ペインティング (peintingu)	painting
食堂 (shokudou)	ダイニング (dainingu)	dining room, dining area

Запозичені слова використовують для позначення назв людей, країн чи місць. Наприклад, マクドナルド makudonardu макдональдс або ミラさん mirasan пан Мілер. (Kay, 1986, p. 25).

Коли люди жили в малих общинах, то не було необхідності в словах, які описують особистий простір людини. Проте в ХХІ сторіччі – все змінилось адже навіть сусід може бути зовсім незнайомою людиною, тому з англійської мови було запозичене слово, яке і досі в активному використанні японців – "privacy" - プライバシー puraibashī усамітнення . (Stanlaw, 2004, p. 216)

Гайрайго також можна комбінувати з морфемами японського або китайського походження, наприклад, 地ビール – jibīruu місцеве пиво або ヲザ名 – uuzaanamae ім'я користувача. (Rebuck , 2002)

Також гайрайго використовується для того, щоб привернути увагу до соціальних проблем, наприклад, セクハラ sekuhara сексуальний харасмент. До цього у японській мові не було слова для цього терміну, хоча ця проблема завжди була частиною японської культури і мабуть є і зараз. (Rebuck , 2002)

Функції запозичених слів зростали із ростом соціального розвитку і потреб Японців. Так ось словосполучення ケア・ワーカー keawaakaа доглядач, зародилось у японській мові через потребу догляду за літніми людьми, яким не було на кого більше покластись. Або ось ще один яскравий приклад цього явища – слово バリアフリ bariafuri - стало популярним у 1990-х роках і означало – будинок пристосований для літніх людей. (Rebuck , 2002)

Із ростом технологій у японську мову почало надходити все більше запозичених слів, які слугували для назви предметів спеціальних для технічної галузі. Та і в цілому спеціалізованих слів стало врази більше, наприклад, ソフトウェア sofutoua програмне забезпечення або ストレス sutoresu стрес. (Rebuck , 2002)

Також запозичені слова використовують як спосіб реклами. Проте за даними дослідження у рекламі продуктів догляду за здоров'ям і косметики всього 4.9% запозичених слів у той час як у рекламі продуктів із сфери технологій цілих 29.5%.(Rebuck , 2002)

Гайрайго виконує також культурологічну функцію. Лірика більшості нових японських пісень має в собі гайрайго. Так 7 із 10 кращих синглів 26 березня 2001 року містили велику кількість запозичень як у ліриці, так і у назві пісні. Це роблять із ціллю, щоб пісня звучала більш по-західному. Музика, яка виходила перед війною в основному не містила у собі англійські запозичення. Більше того, у японській мові є окремий термін для лірики, яка містить набагато менше запозичень – 演歌 enka. (Rebuck , 2002)

1.3 Проблеми які породжують запозичення

Попри те, що запозичення відіграють величезну роль у японській, є і низка проблем, які вони приносять. Хоча велика кількість запозичень вказує на активний розвиток як мови, також це означає її поглинення цими мовами. Все більше і більше гайрайго замінює японські слова. Наприклад такі слова як “сережки” або “намисто”, пишеться як : イアリング і ネックレス , а не словами ваго: 耳飾り /mimikazari/ і 瓔珞 /yōraku/. Японці розуміють цю проблему і активно борються з нею.

Так у 2013 71-річний чоловік подав у суд на телевізійну компанію NHK через те, що вони використовували забагато запозиченої лексики замість чисто японських. (Tomohiro, 2013) Ця сама організація NHK у 1973 провела опитування щодо розуміння гайрайго серед населення. Це опитування показало, що у старшого покоління, звичайних жителів сіл і міст, дуже низький рівень розуміння гайрайго у той час як вчителі та працівники великих компаній розуміли більшу кількість слів. Таким чином сформувався дві думки серед вчених:

1. Гайрайго є дуже незрозумілими для старшого покоління, наносить велику шкоду японській культурі і мові, породжує соціальний розділ та є черезмірною вестернізацією. (Tomoda, 2005).
2. Гайрайго збагачує японську мову, образність, відтінки значень слова. Також воно посилює інтернаціоналізацію. (Tomoda, 2005).

Опитування, яке провів Tomoda Takako, показало, що більшість опитаних людей негативно відносяться до гайрайго, але лише малий процент із них мали тверду позицію. Більшість висловлювали толерантність до використання гайрайго і хотіли використовувати нові запозичені слова. Ця толерантність зменшувалась з віком учасників опитування. Опитування показало, що негативне ставлення до гайрайго не виросло у період з 1980 до 1990 років. (Tomoda, 2005)

Також важливою проблемою через гайрайго є омонімія. Говорячи про запозичені слова з інших мов як джерело омонімії, то їх можна розділити на три групи. Розглянемо кожну групу окремо.

1. Словоформи, які були омонімами у мові-донор і залишились ними в японській: マッチ maschi сірники та マッチ maschi матч, メイド meido служниця та メイド meido зроблений.

2. Словоформи, які не були омонімами у мові-донорі, але як наслідок пристосування до особливостей фонетики японської мови стали: プロ / пуρο/ програма та プロ プロ продукція, アド ado адреса і アド ado реклама.
3. Запозичені слова гайрайго стали омонімами вже існуючих японських словоформ: マイル mairu миля та 参る mairu приходити.

Проблема омонімії є досить важливим питанням адже омоніми ускладнюють вивчення та розуміння японської мови як на письмі, так і в усному мовленні. Якщо на письмі повну омонімію створюють переважно слова, які прийшли з інших мов, тобто гайрайго разом з гайрайго, то в усному мовленні омонімію створюють не тільки вони. На письмі, частіше за все, присутня тільки усна омонімія тому, що власне-японські слова та канго дозволяють нам побачити різницю між цими словами. Наприклад, マイル і 参る – ці слова звучать однаково і в усному мовленні їх можна відрізнити тільки по контексту речення, що додає складності до перекладу цього речення, у той час як на письмі ми можемо бачити різницю у написанні. Канго, слова запозичені із Китаю, також можуть створювати омонімію в усному мовленні. Ця омонімія спричинена тим, що у японській фонетиці відсутнє таке явище як тони, які присутні в Китайській мові. Ці тони дають можливість відрізнити слова в усному мовленні в китайській мові.

Висновки до розділу 1

Проаналізувавши історію виникнення та інтеграцію запозичень, ми приходимо до висновку, що запозичення відіграють велику роль в усіх

мовах світу. Було встановлено, що через глобалізацію і розвиток технологій саме англійська мова стає основним джерелом запозичень. Також ми виявили, що 18% японської лексики - це слова запозичені не із Китаю. Більше того 94% цих слів було запозичено з англійської мови. Проте, незважаючи на таку велику кількість запозичень, потрібно пам'ятати, що японці запозичують слова тільки тоді, коли це потрібно і тільки у ту сферу, у якій вони потрібні

Також ми виявили, що гайрайго поділяється на 3 основні класи: 1) запозичення XVI-XVIII століття в основному із португальської та голландської мов адже як ми виявили раніше португальці і голландці були першими хто встановив іноземний контакт з японцями і підтримував при цьому торгівлю з ними. 2) Це період після політики самоізоляції кінець XIX - перша половина XX століття. Цей період характерний тим, що у японську лексику прийшло багато іншомовних слів із майже усім мов світу. 3) І третій клас це післявоєнні запозичення. Як ми виявили раніше цей клас гайрайго є найбільшим так як він і досі поповнюється.

Був проведений аналіз, що запозичення мають як і позитивні моменти, так і негативні. Ми виявили, що запозичення означають, що мова, у яку ідуть ці запозичення, і сама країна розвивається. Проте ми також виявили, що запозичення можуть замінювати собою споконвічні слова, що означає зміну культури у не найкращій бік. Проаналізувавши різні опитування, ми виявили, що гайрайго в японській мові розуміють переважно вчителі, молодь, та робітники крупних інтернаціональних компаній. Гайрайго також породжує омонімію в японській мові. Ми виявили, що слова омоніми, які виникли через гайрайго можна поділити на 3 групи, а саме:

1. Словоформи, які були омонімами у мові-донор і залишились ними в японській
2. Словоформи, які не були омонімами у мові-донорі, але як наслідок пристосування до особливостей фонетики японської мови стали

3. Запозичені слова гайрайго стали омонімами вже існуючих японських словоформ

Також ми дійшли до висновку, що гайрайго виконують дуже важливу функцію в японській мові, а саме: вони заповнюють лексичні прогалини, які утворились через політику багатовікової самоізоляції та дозволяють не використовувати складні кандзі для позначення нових термінів. Вони заповнили такі лексичні прогалини без яких не можна уявити сучасне життя.

Розділ 2. Запозичення для вивчення та використання японської мови

2.1 Зміни через які проходять запозичені слова

Щоб почати вивчати японську мову через запозичення, достатньо знати англійську мову. Але щоб використовувати цей спосіб потрібно розібратись які зміни проходять запозичені слова у японській мові.

Говорячи про запозичення в японській мові, то її лексикон розвивався протягом століть і звичайно вона отримала величезну кількість запозичених слів. Як ми вже знаємо 18% японського словника це запозичені слова, які ми називаємо гайрайго (цей термін означає “слова, які прийшли ззовні”). Ці слова стали невід’ємною частиною японської мови, які вплинули і приймають участь у різних сферах Японії. Тому, якщо ви добре знаєте англійську то можна вважати, що ви знаєте 18% японської лексики. Адже 94% усіх слів гайрайго це слова з англійської мови. (Champ, 2014)

Пропри те, що деякі слова гайрайго звучать майже або так само як і їх оригінали із мови-оригіналу, це не завжди так. Через значну різницю між японською та англійською мовами запозичені слова проходять через ряд фонологічних змін, щоб японці могли ними користуватись адже японська фонетична система досить не гнучка та має обмежену кількість складів. Запозичені слова можуть бути скорочені, їхнє граматичне значення може бути змінене так як і їхні морфологія, семантика та фонологія. (Champ, 2014)

Розглянемо приклади таких змін:

1. Семантичні зміни. Візьмемо слово “stove”- у англійській мові воно має значення приладдя для готування –піч. У японській мові воно виглядає так: ストーブ stoubu і означає камін. А японський термін для печі виглядає ось так: レンジ renji .(Wikipedia, 2011)
2. Граматичні зміни. В основному гайрайго є іменниками. Із них можна зробити дієслово приєднавши (する, ”to do”). Наприклад, грати у футбол можна перекласти як サッカーをする sakkaawosuru. Є навіть такі іменники з мови-оригіналу, які функціонують як звичайні японські дієслова, наприклад, ググる guguru “шукати у гуглі”. Також гайрайго може використовуватись як морфеми з інших джерел. Наприклад, 地ビール, місцеве пиво. (Wikipedia, 2011)
3. Фонологічні зміни. Традиційно фонологія запозичених слів адаптується під японську мову. Наприклад, англійське слово “platform” було адаптоване як ホーム houmu тому що, звук /fo/ не можна зайти в традиційній японській мові. Проте за останні роки положення речей змінилось у кращу сторону, оскільки японці адаптували катакану під звуки, які не притаманні традиційній японській мові. Давайте порівняєм традиційні звуки та доповненні.

Таблиця 2.1.1

Англійське слово	Традиційна катакана	Доповнена катакана	Кількість мор у традиційній катакані	Кількість мор у доповненій катакані
Smart-phone	スマホ	スマートフォン	3	6

violin	バイオリン	ヴァイオリン	5	5
fanfare		ファンファーレ		5

Проаналізувавши вищенаведену таблицю приходимо до висновку, що хоч доповнена катакана і збільшила кількість мор у слові, проте і збільшила рівень сприйняття і чіткості цього слова. (Wikipedia, 2011)

Хоча усі ці зміни можуть перетворити слово мови-оригіналу у щось незрозуміле для носіїв цієї мови, але це слово зберігає свою запозиченість і його написання чітко дає це розуміти носіям японської мови. Багато запозичених стають довгими і незрозумілими через фонологічні зміни, але слова можуть бути також скороченими. Ось декілька прикладів у вигляді таблиці:

Таблиця 2.2.2

Мова-оригінал	Довгий варіант	Короткий варіант	Різниця у кількості мор
television	テレビジョン	テレビ	2
restaurant	レストラン	レスト	2
taxi	タクシー	タク	2
digital camera	デジタルカメラ	デジカメ	3
salaried worker	サラリーマン	サラリー	2
supermarket	スーパーマーケット	スーパー	5

fast food	ファーストフード	ファスフード	2
-----------	----------	--------	---

Проаналізувавши таблицю 2.2.2 ми можемо прийти до висновку, що через скорочення слів у японській мові носій мови-оригіналу може взагалі не зрозуміти їх або прийняти їх за інше слово своєї мови. Візьмемо слова レストラン та スーパー. Ці слова звучать так само як і слова “rest” та “super”, проте, у вони мають різні значення у англійській та японській мові. Тому ми можемо зробити висновок, що носій англійської мови або людина, яка вільно володіє англійською мовою, не завжди може розраховувати на відповідність запозичених слів словам мови-оригіналу. Варто додати, що граматичне значення цих слів також може відрізнитись.

Як ми зауважили раніше, запозичене слово може пройти через ряд семантичних змін. Ці зміни можна розділити на три класи: семантичний зсув, семантичне звуження та семантичне розширення.(Fromkin, 2005, с 508) Давайте дамо визначення цим поняттям:

1. Семантичне розширення. Це явище трапляється, коли слово зберігає усі свої основні значення та набуває нових значень. Наприклад, слово “dogge” у старій англійській означало породу собаки, але тепер воно означає просто собака так має такий вигляд “dog”.(Fromkin, 2005, с 508)

2. Семантичне звуження. Це явище, коли слово втрачає своє первинне значення і означає щось більш спеціалізоване. Наприклад англійське слово deer

колись мало значення “звір” або “тварина”, проте, у сучасній англійській мові воно втратило це значення і набуло нового більш ‘вузького’ значення – олень. Проте німецьке слово когнат “Tier” зберегло значення звір або тварина. (Fromkin, 2005, с 509)

3. Семантичний зсув. Це явище трапляється, коли повністю змінює своє лексичне значення. Наприклад слово “knight” колись означало “youth” , проте, зараз воно означає – чоловік у латах на коні. (Fromkin, 2005, с 509)

Дуже часто носії англійської мови очікують, що запозичені слова у японській мові будуть означати те саме, що і в мові-оригіналу. Проте , провівши аналіз, ми вияснили, що це далеко не завжди так. Запозичені слова дуже часто змінюються у значенні та використанні. В основному запозичені слова проходять через семантичне звуження. Їхні семантичні значення обмежують до більш сучасного або краще сказати західного стилю, що відрізняє їх у значенні від їхніх еквівалентів у традиційній японській мові. (Champ, 2014) Очевидним прикладом семантичного звуження значення запозиченого слова є англійське слово “rice”, що означає рис. Хоча у японській мові це є традиційною стравою, яка подається у, частіше за все, місці і пишеться ось так: ”ご飯”, японська мова таки запозичила слово ライス з англійської мови, щоб позначати рис, який подається і готується так саме як на заході.

Через швидкість надходження запозичених слів у японську мову, дослідження показують, що японці не розуміють більшість нових гайрайго або розуміють їх не правильно. Тому нам важливо визначити, що

класифікується як гайрайго у японській мові, для того щоб почати вчити цю мову через гайрайго. Прочитавши різні дослідження, ми можемо сказати, що гайрайго – це запозичені слова, які були прийнятими соціумом. (Champ, 2014) Перефразовуючи, слово рахується як гайрайго, тільки якщо його розуміють і знають японці. Ось декілька прикладів слів, які ми не будемо вважати гайрайго через те, що їх знає мало людей і вони не дуже популярні: セフレ sefure , フリーター furita- , グルーヴ guru-vu , スキンシップ/skinshippu.

2.2 Використання когнатів для вивчення японської мови

Когнати – у лінгвістиці це однокореневі слова, які мають спільне походження і схоже звучання. Когнати не завжди зберігають семантичну схожість оригіналу тому їх прийнято поділяти на повні (меншість) та часткові (більшість) . Також існують псевдокогнати – слова, які мають схожі звучання і значення з різним походженням. Зазвичай когнати виникають між мовами з спільним походженням, їх також можна зустріти у мовах, які не мають нічого спільного. Такі когнати зазвичай є результатом процесу запозичення. (Uchida, 2001, с 5)

Нам відомо, що викладачі зі всього світу вже давно визнали важливість когнатів і вже є велика кількість досліджень на тему використання когнатів у якості ‘потенційного словника’ у вивченні другої мови у всіх західноєвропейських мовах. Більше того вже є дослідження на тему того, як ці слова можуть допомогти у вивчанні нових слів та розумінням самої мови у майбутньому. (Champ, 2014)

Проте, не усі вчені погоджуються із цим твердженням, що когнати можуть буди корисними для вивчення японської мови носіями англійської мови та навпаки. Багато хто вважає, що використання когнатів для вивчення другої мови є великою помилкою. Така думка сформувалась через те, що

когнати далеко не завжди мають ідентичну форму або значення. Ця різниця між може привести до того, що людина, яка використовує когнати для вивчення другої мови, може використовувати їх у не правильних формі або значенні. Також це може привести до формування не правильної вимови цієї людини. (Champ, 2014)

Незважаючи на негативні відгуки про використання когнатів у якості інструменту для вивчення другої іноземної мови, проаналізувавши декілька наукових робіт, ми можемо прийти до висновку, що в основному когнати мають позитивний вплив на вивчення другої іноземної мови. Проаналізувавши працю Френка Даултона (Daulton, 2010), ми можемо побачити, що можливі помилики, які виникають при вивченні другої мови за допомогою когнатів, не варто розцінювати як негативний результат. Адже ці помилки можуть допомогти у вивченні другої мови, тим що вивчаючи зроблені помилки мова дає позитивний фідбек і робить внутрішні правки. За даними досліджень Учіді (Uchida, 2001), ми вияснили, що рівень володіння мовою є дуже важливим для того, щоб виявляти та використовувати когнати. Але це не означає, що цей спосіб не підходить для тих, хто тільки починає вивчати мову. Попри те, що більшість, хто страждає від неправильного розпізнавання когнатів це початківці, вони і ті, хто найбільше із цього отримують. Це відбувається через те, що більшість помилок з'являється на початковому рівні вивчення мови, у цей час людина, яка вивчає цю мову, вчиться розпізнавати когнати найкраще. У результаті ми маємо велику кількість помилок тільки на початку вивчення мови. Френк Даултон також зазначає, що ці помилки повинні розглядатись виключно, як ті, що допомагають вам у розвитку, а не як джерело помилок. (Daulton, 2010)

Підсумовуючи усе вище сказане нами, приходимо до висновку, що когнати як інструмент вивчення японської мови більше підходить для носіїв англійської, аніж для людей, які вивчають або володіють англійською

мовою. Проте це не означає, що ви не можете використовувати цей інструмент для вивчення японської мови. Слід пам'ятати, що будучи носієм мови вам буде важче виявляти когнати.

Для того щоб мати розуміння як використовувати когнати у якості інструменту для вивчення японської мови і які проблеми вони можуть породжувати, нам потрібно провести практичний аналіз з використанням когнатів.

1. アクセント akusento акцент. У японській мові це слово має значення міри інтонації або стресу якогось слова або речення, а не те як хтось розмовляє. Наприклад, この単語のアクセントは、最後の音節にある。Kono tango no **akusento** wa, saigo no onsetsu ni aru. У цьому слові йде великий акцент на останній склад. Носії англійської мови легко можуть використовувати це слово і без проблем зрозуміють його значення, проте, у японській мові, носії англійської мови можуть неправильно зрозуміти це речення через різницю у значенні.

2. スマート sumaato smart. У японській мові це слово більше використовується у якості електричних девайсів або технологій, аніж рівень інтелекту. Наприклад, スマートが高かいですから、なにもで買えません。Sumaato ga takai desu kara nanimo de kaemasen. Через те, що технології дорогі, я не можу нічого з них купити. Тут така сама ситуація, але семантичне значення було повністю втрачено через що,

носії англійської мови хоч і легко ідентифікують когнат, проте вони неправильно зрозуміють його значення.

3. マンション manshon – великий будинок з квартирами (у японській мові це слово означає великі будинки, а не будь-який тип житла) このマンションには私の両親が住んでいます kono manshon ni wa watashi no ryooshin ga sundeimasu. У цій багатоповерхівці живуть мої батьки. Хоча це слово має не таке значення як у англійській мові, проте, якщо мовець його почує у розмовній мові розуміючи контекст розмови, то у нього не буде ніяких проблем у розумінні цього речення. Більше того, через те, що це слово є когнатом, людина вивчить його значення саме у японській мові.

Багато із носіїв англійської мови могли б неправильно інтерпретувати ці слова і неправильно перекласти або написати речення із цими словами адже когнати не завжди зберігають своє лексичне значення. Також через фонологічні зміни більшість людей, які тільки починають вивчати японську мову можуть і не зрозуміти, що це за слово. Проте слід не забувати, що такі помилки покращують ваш рівень володіння і розуміння японської мови адже вони надають вам значення цих когнатів у японській мові та підштовхує вас на пошук слова, яке означає саме те, що ви мали на увазі.

2.3 Роль мовної свідомості у вивченні японської мови

Щоб зрозуміти роль свідомості у вивченні японської мови та як гайрайго може допомогти у вивченні та використанні японської мови, нам потрібно з'ясувати, що таке мовна свідомість.

Вивчаючи іншу мову у зрілому віці людина вже має уявлення того, як виглядає світ. У формуванні цього уявлення велику роль відіграє рідна мова. Ми звикли називати все, що є навколо нас, якимось словом із своєї мови. Одним словом мова – це те як ми бачимо світ навколо. У нашій мові немає інструментів для інтерпретації матеріалів з інших мов. Якщо людина спробує включити якесь значення з іншої мови у свою мову, то це може бути інтерпретовано неправильно адже людина буде інтерпретувати це значення з точки зору своєї культури. Людина, яка виховувалась тільки в одній культурі та в одному мовному середовищі є монокультурною та лінгвоцентричною. (Тубло & Абуллаева, 2013) Тому вивчаючи іншу мову, людині дуже важко відчути її адже для цього потрібно навчитись дивитись на світ з точки зору носіїв цієї мови.

Мовна свідомість – це спосіб вербалізації людського соціокультурного досвіду та національно-культурної свідомості. Цей досвід включає у себе: матеріальний, ідеальний (психічний стан, семантика), соціокультурний (знання про світ). (Тубло & Абуллаева, 2013)

Враховуючи усе вищесказане, ми приходимо до висновку, що людина, яка народилась і виросла в одному середовищі, має інший погляд на світ ніж людина, яка народилась в іншому мовному середовищі. Тому вона не зможе спілкуватись на другій мові так же ефективно як і на своїй рідній. Щоб спілкуватись на іншій мові потрібно побудувати речення з точки зору носія цієї мови, яку ви вивчаєте, і потрібно зробити це правильно з точки зору граматики, лексики і семантики.

Людина, яка вивчає іншу мову, при перекладі речень зі своєї мови на ту, яку вона вивчає, підсвідомо, спочатку перекладає слова перед усім іншим. Ми схильні покладатись на лексику, щоб донести думку, а не на граматичні форми. Тому, щоб менше фокусуватись на лексиці і приділяти більше уваги граматиці, пропонується використовувати легшу лексику, яка

вже є як і у свідомості цієї людини, так і у його лінгвістичній системі.(VanPattern, 2018)

Враховуючи кількість гайрайго у японській мові, які являються когнатами для носіїв англійської мови або тих хто вільно володіє нею, лексика гайрайго може полегшити переклад слів у реченні та сфокусуватись на граматиці та сенсу одночасно.

Саме у цьому і полягає користь гайрайго у вивченні і вдосконаленні японської мови. Вони дозволяють нам сфокусуватись на покращенні граматики та відчутті мови. Наявність такої кількості гайрайго у японській мові створює благоприємне середовище для учня не тільки тим, що дозволяє легше комунікувати з японцями, а ще й мотивацію для вивчення японської мови, яка полягає у тому, що учень бачить прогрес у вивченні японської, що спонукає його продовжувати це робити. Більше того, у результаті проблем, породжених когнатами, учень вивчає нову лексику.

Пропоную порівняти рівень сприйняття речень з гайрайго та без на прикладах:

1.

1) 私の車は赤くて、とても快適ですが、とても高いです。

watashi no kuruma wa akakute, totemo kaiteki desuga, totemo Takai desu. Моя машина червона і дуже зручна, проте дуже дорога.

2)マイカーは赤くて、とても快適ですが、とても高いです。

maikaa wa akakute, totemo kaiteki desuga, totemo takai desu. Моя машина червона і дуже зручна, проте дуже дорога.

2.

- 1) その喫茶店ではとてもおいしいお茶を飲みましたが、
ラーメンがあまりおいしくなかったです。

sono **kissaten** de wa totemo oishii **ochya** o nomimashitaga,
ramen ga amari oishiikunakatta desu. Я пив дуже смачний
чай у тому кафе, але рамен там не дуже смачний

- 2) そのカフェではとてもおいしいティーを飲みましたが、ラーメンがあまりおいしくなかったです。

sono **kyafe** de wa totemo oishii **chii** o nomimashitaga, ramen ga
amari oishiikunakatta desu. Я пив дуже смачний
чай у тому кафе, але рамен там не дуже смачний

3.

- 1) きのう無線を買いました。とてもいいです。

kinou **musen** wo kaimashita. Totemo ii desu.
Вчора купив радіо. Дуже гарно працює.

- 2) きのうラジオを買いました。とてもいいです。

kinou **rajio** wo kaimashita. Totemo ii desu.
Вчора купив радіо. Дуже гарно працює.

4.

- 1) 暑いんですが、冷房をつけていただけませんか。

atsuin desuga, **reibou** wo tsukete itadakemasenka.

Чи не могли б ви будь ласка увімкнути кондиціонер
бо жарко

- 2) 暑いんですが、エアコンをつけていただけませんか。

atsuin desuga, **eakon** wo tsukete itadakemasenka.

Чи не могли б ви будь ласка увімкнути кондиціонер
бо жарко

5.

1) この旅館はともいいですが、とても高いです

kono **ryokan** wa totemo ii desuga, totemo takai desu

Цей готель у японському стилі дуже гарний, але
занадто дорогий

2) このホテルはともいいですが、とても高いです

(kono **hoteru** wa totemo ii desuga, totemo takai desu)

Цей готель дуже гарний, але занадто дорогий

Проаналізувавши ці 5 речень, ми можемо побачити, що гайрайго покращує сприйняття тексту як на письмі, так і в усному мовленні. До того ж носій англійської мови точно буде знати значення цих слів. Проте слід зауважити, що лексичне значення у деяких гайрайго відрізняється від їхнього еквіваленту у японській мові. Наприклад, ホテル та 旅館, ці слова означають готель, власне-японське слово означає готель у японському стилі. Також варто пам'ятати, що значення більшості когнатів може відрізнитись від мови-оригіналу. Також слід пам'ятати, що гайрайго породжує велику кількість омонімів, що може приводити до помилок при перекладі і розумінні речень. Приходимо до висновку, що гайрайго можна використовувати як інструмент для вивчення японської мови.

Оскільки на цю тему було проведено дуже мало досліджень, щоб підтвердити ці слова ми провели невеликий експеримент з 3 учасниками. Кожний із цих учасників має різний рівень володіння англійської, проте, ніхто із них не є носієм цієї мови. Також кожний учасник тільки починає вивчати японську мову. Різниця у кількості часу, яку кожний учасник

виділив на вивчення японської мови на момент дослідження, не більша ніж 1 місяць. Ціллю цього експерименту є визначення корисної дії гайрайго для вивчення японської мови за 10-ти бальною шкалою, де 1 – це гайрайго взагалі не дають ніякого результату та 10 – гайрайго сильно покращує сприйняття мови і полегшує її використання. Кожному учаснику було надано 5 речень, які ми переглянули вище та ще 10 додаткових речень. Також із кожним учасником експерименту був проведений невеликий діалог з і без гайрайго. Перейдемо до результатів.

Учасник номер 1: перекладаючи речення без гайрайго, учасник номер 1 витратив багато часу на пошуки значення кандзі, у той час як перекладаючи речення з гайрайго, він витратив значно менше часу через те, що він на рівні мовної свідомості розумів значення усіх гайрайго. Рівень англійської цього учасника – B2. Проте були деякі проблеми із значенням цих гайрайго. Тому рівень користі на письмі можна оцінити на **8 балів**. Учаснику було складно підтримувати діалог без запозичених слів. Він витрачав багато часу на те, щоб підібрати правильне слово із японської мови. Також через це страждала граматика. Використовуючи гайрайго, учасник значно швидше формулював речення, проте ситуацію з граматиною це сильно не покращило, через низький рівень володіння японською мовою, хоча покращення у граматиці все ж є. Користь гайрайго на цьому етапі можна розцінити на **8 балів**.

Учасник номер 2: перекладаючи речення без гайрайго, учасник номер 2 витратив багато часу на пошуки значення кандзі. Проте ситуації у реченнях із гайрайго не надто краща, він витратив менше часу, але все одно багато. Рівень англійської цього учасника – A2. Були проблеми із ідентифікацією цих гайрайго. Тому рівень користі на письмі можна оцінити на **2 бали**. Учаснику було складно підтримувати діалог без запозичених слів. Він витрачав багато часу на те, щоб підібрати правильне слово із японської мови. Також через це страждала граматика. Проте, використовуючи

гайрайго, ситуація зовсім не покращилась, через низький рівень володіння англійської мови. Користь гайрайго на цьому етапі можна розцінити на **2 бали**.

Учасник номер 3: перекладаючи речення без гайрайго, учасник номер 3 витратив багато часу на пошуки значення кандзі. Речення з гайрайго, зокрема ті, у яких було багато слів запозичених з англійської мови, він переклав швидко і без граматичних помилок. Ніяких проблем з ідентифікацією та перекладу гайрайго не було. Рівень англійської цього учасника – C1 - C2. Тому рівень користі на письмі можна оцінити на **10 балів**. Учаснику було складно підтримувати діалог без запозичених слів. Він витрачав багато часу на те, щоб підібрати правильне слово із японської мови. Також через це страждала граматики. Із використанням гайрайго ситуація значно покращилась як у плані швидкості формулювання речення, так і в плані граматики. Можна оцінити користь гайрайго на цьому етапі на **10 балів**.

Проаналізувавши результати експерименту, можемо підсумувати, що в усіх учасників були проблеми із швидкістю формулювання речень без гайрайго та їхньою граматикою. Також кожний учасник, при письмовому перекладі, витрачав багато часу на пошук кандзі. Варто зауважити, що коефіцієнт користі гайрайго для вивчення японської мови росте разом із рівнем англійської мови. Деколи учасники використовували запозичені слова, які раніше не знали, перетворюючи англійські слова у японські. Людям, у яких рівень англійської досить низький, гайрайго швидше за все не допоможе. Адже суть цього методу полягає у тому, щоб спростити процес перекладу на японську мову шляхом того, що деякі слова можна не перекладати бо ви їх знаєте на рівні підсвідомості. Також під час експерименту не вдалось встановити користь когнатів, адже жодний учасник не є носієм англійської. Хоча очевидно, що результати були б ще

кращі. Загалом **КД** гайрайго становить **6.667 балів**, що є чудовим результатом як для не носіїв англійської мови.

Слід також розуміти, що гайрайго можна використовувати не тільки як інструмент для перекладу речень, а і як можливість переїхати у Японію, щоб покращити свій рівень японської мови у її мовному середовищі. Адже вам буде значно легше орієнтуватись у Японії, знаючи цілих 18% її лексики. Також гайрайго можуть сильно допомогти вчителям японської мови, бо вони можуть замінювати складні японські слова на гайрайго, наприклад, учню буде зрозуміліше слово **キャフ** ніж **喫茶店**, що дає змогу підтримувати діалог з учнями на японській мові та зробити більший фокус на граматиці та структурах японської мови.

Висновки до Розділу 2

Ми вияснили, що 94% усіх гайрайго – це слова запозичені з англійської мови, що привело нас до висновку, що вони можуть бути використані у якості інструменту для вивчення японської мови.

Проаналізувавши різні дослідження, ми також вияснили, що слова запозичені із англійської мови проходять через певні фонологічні, семантичні, морфологічні та граматичні зміни. Також ми дізнались, що через негнучкість та обмеження японської фонетичної системи, гайрайго може бути взагалі не схоже на слово мови-оригіналу. Також, через цю саму причину, японцям довелось розширити кількість звуків у традиційній катакані, наприклад, **ファ**, **ヴァ** та інші. Також проаналізувавши таблицю 2.2.2, ми вияснили, що через процес скорочення запозичених слів вони можуть означати не те, що вони значать у мові-оригінал.

Також ми вияснили, що запозичене слово проходить через ряд семантичних змін, а саме: 1) Семантичне розширення – явище, яке

трапляється, коли слово зберігає усі свої основні значення та набуває нових; 2) Семантичне звуження – явище, яке трапляється, коли слово втрачає своє первинне значення і набуває більш спеціалізованого значення; 3) Семантичний зсув – явище, яке трапляється, коли слово повністю змінює своє лексичне значення.

Ми вияснили, що слова когнати можна ефективно використовувати у вивченні японської мови. Навіть попри те, що когнати не завжди мають ідентичну форму або значення, вони все ще залишаються ефективним інструментом для вивчення японської мови адже навіть помилки, які можуть робити початківці використовуючи когнати, дають свій позитивний фідбек і допомагають вам вивчати японську мову глибше та стимулюють вас до цього. Проте ми також визначили, що цей спосіб більше підходить для носіїв англійської мови адже 94% гайрайго являється когнатами тільки для них.

У цьому розділі ми визначили яке значення має мовна свідомість у вивченні іншої мови. Та як гайрайго може допомогти у вивченні та використанні японської мови. Через те, людина спочатку перекладає лексику і тільки в кінці усе інше цей етап можна пропустити адже гайрайго у якості когнатів вже існують на рівні підсвідомості носіїв англійської мови. На прикладі 3 учасників експерименту ми визначили рівень користі гайрайго у якості вивченні та використанні японської мови, що дорівнює 6.667 балів із 10. Підсумувавши це все ми, приходимо до висновку, що гайрайго має багато способів використання для вивчення та використання японської мови. Наприклад, 1) Вони слугують для розширення вашого словникового запасу японської мови, який у вас є на підсвідомому рівні; 2) Багато слів гайрайго мають майже ідентичну вимову із цими самими словами з мови-оригіналу, що дає змогу мовцю звучати більш натурально. 3) Багато слів гайрайго має свій спеціальний контекст, який відрізняється від контексту мови-оригіналу. Вивчення цих слів допомагають вивчати

контекст, у якому вони використовуються. 4) Гайрайго пишуться катаканою, тому їхнє вивчення допоможе покращити ваше читання катакани, що є невід'ємною частиною японської мови адже різні меню, таблички та інші речі пишуть катаканою.

Висновки

Запозичені слова мають величезний вплив на японську мову. Запозичення мають довгу історію і з самого початку запозичення з Китайської мови переважали над усіма іншими, хоча цей тренд вже змінився і нових китаїзмів стає все менше і менше. Попри те, що вплив китайської мови стає все меншим і меншим, західних запозичень стає все більше і більше. Західні запозичення мають величезний вплив на сучасну японську мову, який є навіть більшим ніж запозичення з Китайської мови, якщо брати контекст сучасності.

Попри те, що існує думка серед учених та жителів Японії, що запозичення вбивають японську мову, це твердження являється хибним. На це є ряд причин, зокрема: 1) Без запозичень сучасна японська мова не могла б існувати адже більшість нових наукових, технічних та інших термінів прийшла із західних країн. 2) В основному японці використовують запозичення тільки там, де вони насправді потрібні, у Японії розділяють навіть музику на ту, що використовує велику кількість гайрайго і на ту, що є більш традиційною та майже не використовує гайрайго. 3) Все ж більшість японців толерує збільшення гайрайго, бо вони розуміють, що це невідворотній процес, який означає розвиток країни та суспільства. У цілому гайрайго збагачує японську мову, образність, відтінки значень слова. Також воно посилює інтернаціоналізацію.

У японській мові гайрайго виконує багато функцій. Основні функції, які виконують гайрайго є заповнення лексичної прірви та розрізнення японських предметів і явищ між тими, що прийшли із інших країн.

Ми визначили, що одною із основних проблем запозичень, для перекладачів і учнів, є притаманна їм омонімія. У випадку із запозиченнями із Китаю омонімія притаманна тільки у усному мовленні, бо на письмі слова можна відрізнити по кандзі. Ця омонімія спричинена тим, що у японській мові немає такого поняття як тони, які є у Китайській мові, тому два різних кандзі можуть звучати по-різному.

Ми визначили, що гайрайго є дуже ефективним інструментом для вивчення та використання японської мови. Вони пришвидшують вивчення японської мови, полегшують використання японської мови підчас розмови, дозволяють сфокусуватись на граматиці підчас перекладу речень. Також вони дозволяють вчителям викладати японську мову більш зрозуміліше для початківців. Також ми дізнались, що попри проблеми, які можуть бути спричинені когнатами підчас вивчення японської мови з допомогою них, їх не можна розцінювати як щось негативне адже ці помилки, у своїй більшості, спричинені тим, що носій англійської мови неправильно розуміє контекст запозиченого слова, що у свою чергу веде до того, що ця помилка дозволить йому краще вивчити контекст цього слова.

Анотація

この論文では、ガイライゴの起源の歴史、日本語での使用法、それに伴う問題点、英語話者が日本語を学ぶための道具としてガイライゴをどのように使用するかを検討しました。

この論文では、外来語が日本語において重要な役割を果たしていることを学びました。また、ガイライゴは、日本語を学習または翻訳する人、または日本語自体に深刻な問題を引き起こす可能性があることも学びました。

また、外来語を日本語学習のツールとして活用するための英語習得の重要性についても調査しました。

ガイライゴを区別する方法を理解するために、意味論と音韻論、および日本人が日常生活で使用するために受ける意味論と音論の変換を学びました。

実験を行った結果、ガイライゴの95%は英語のネイティブスピーカーと同族であるため、このツールは英語のネイティブスピーカーとネイティブに近いスキルを持つスピーカーに最適であることがわかりました。

この論文の結果、ガイライゴは英語のネイティブスピーカーではなくネイティブでも効率的に使用できるという結論に達しました。上記のすべてに加えて、ガイライゴは、教師が日本語学習者に知識を与えるのをより簡単にするのに役立ちます。

また、ガイライゴを使用すると、日本語の語彙の18%を既に知っているため、日本語の勉強も加速するため、日本に移動して、はるかに迅速に適応できます。

Список використаної літератури

1) Архипенко Л. М. (2005). Іншомовні лексичні запозичення в українській мові: Етапи і ступені адаптації : (На матеріалі англіцизмів у

пресі кінця ХХ – початку ХХІ ст.) дис... канд. філол. наук: 10.02.01 / Харківський національний ун-т ім. В.Н.Каразіна.

2) Гороть Є., Коляда Е., Коцюк Л. (2015). Лексикологія сучасної англійської мови :навч. посібник / Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія».

3) Комарницька Т., Комісаров К. (2012). Сучасна японська літературна мова: теоретичний курс: в 2 т. Т. 1. /– Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго.

4) Оксенчук Я.В. (2012). Іншомовні запозичення як один із засобів поповнення та розвитку словникового складу японської мови // Магістерська робота/ Я.В.Оксенчук. - К.: – 90 с

5) Туболн Н. А., Абдуллаева Г. (2013). “ЯЗЫКОВОЕ СОЗНАНИЕ В ОБУЧЕНИИ ИНОСТРАННОМУ ЯЗЫКУ”. КОНОТОПСЬКИЙ КРАЄЗНАВЧИЙ ЗБІРНИК. ВИПУСК I

6) Bjarke Frellesvig,(2010) A History of the Japanese Language / Bjarke Frellesvig.- Cambridge University Press.

7) Champ, N. (2014). Gairaigo in Japanese Foreign Language Learning: A Tool for Native English Speakers? New Voices in Japanese Studies, 6

8) Daulton, F.E. (2010). “Japan's Built-In Lexicon of English-Based Loanwords by DAULTON, FRANK E”. Modern Language Journal

9) Fromkin, V. (2005). “An Introduction to Language”.
<https://ces.wu.ac.th/news/03/n25967.pdf>

10) Garland, C. (1981). Japanese Borrowings in English. Duke University Press

11) Kay, G. (1995). English loanwords in Japanese. World Englishes 14 (1)

12) Maher, J. (2022). Language Communities in Japan. Oxford University Press

- 13) Rebeck M. (2002). The function of English Loanwords in Japanese. NUCB JLCC 4,1
- 14) Stanlaw, J. (2004). Japanese English: Language and culture contact. Hong Kong: Hong Kong University Press
- 15) Scherling, J. (2012). Japanizing English: Anglicisms and their impact on Japanese (11, neue Ausg. ed.). Tübingen: Narr Francke Attempto
- 16) Takashi, K. (1990). A sociolinguistic analysis of English borrowings in Japanese advertising texts. World Englishes 9 (3)
- 17) Tomohiro, O. (2013). "Gifu Man, 71, Sues NHK for Distress over Its Excess Use of Foreign Words | The Japan Times." The Japan Times. June 27.
- 18) Tomoda, T. (2005). "The loanword (Gairaigo) influx into the Japanese language: contemporary perceptions and responses". <https://unsworks.unsw.edu.au/entities/publication/ce3d952e-1131-4837-aacf-1043612090f0>
- 19) Uchida, E. (2001). 'the Use of Cognate Inferencing Strategies by Japanese Learners of English', Ph.D. dissertation. University of Essex
- 20) VanPattern, B. (2018). "Processing Instruction". <https://doi.org/10.1002/9781118784235.eelt0094>
- 21) Wikipedia. (2011). Gairaigo. <https://en.wikipedia.org/wiki/Gairaigo>
- 22) tsunagu Japan. (2022). Wasei-Eigo: Curious English Words That Have a Totally Different Meaning in Japanese. <https://www.tsunagujapan.com/wasei-eigo-curious-english-words-that-have-a-totally-different-meaning-in-japanese/>
- 23) スポジョブ. 'サッカーのゴールキーパーの役割とは！？独自のルールも解説！'. <https://spojoba.com/articles/53>